

Sygn. akt III AUa 884/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Marcjanna Górską
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk (spr.) SO del. do SA Jacek Chaciński
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 r. w Lublinie

sprawy P. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 4 czerwca 2013 r. sygn. akt VII U 2413/12

zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie.

III AUa 884/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 marca 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił P. M. prawa do emerytury przyjmując, że ubezpieczony ten nie spełnił wszystkich ustawowych przesłanek prawa do tego świadczenia bo nie dysponuje przynajmniej 15-letnim okresem pracy wykonywanej w szczególnych warunkach. Za tak kwalifikowane zatrudnienie organ rentowy nie uznał pracy P. M. wykonywanej w okresie od dnia 25 stycznia 1978 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P..

W odwołaniu od tej decyzji, kwestionując jej prawidłowość, P. M. nie zgodził się z odmową uznania jego zatrudnienia we wskazanym wyżej przedsiębiorstwie jako pracy w szczególnych warunkach. Według ubezpieczonego, mimo, że w świadectwie pracy jego stanowisko określone zostało jako ślusarz- spawacz to faktycznie wykonywał on wówczas pracę spawacza elektrycznego.

Po jego rozpoznaniu Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 4 czerwca 2013 r. zmienił wymienioną na wstępie decyzję pozwanego organu rentowego w ten sposób, że ustalił P. M. prawo do emerytury od dnia 6 kwietnia 2012 r.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na poniższych ustaleniach faktycznych oraz ich ocenie prawnej: P. M. urodził się w dniu (...) Od dnia 7 maja 2006 r. ma ustalone prawo do renty (sąd bliżej tego świadczenia nie określił). W dniu 5 marca 2012 r. P. M. wystąpił do pozwanego organu rentowego z wnioskiem o emeryturę. Organ ten ustalił, że w dniu 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca posiadał staż ubezpieczeniowy wynoszący 29 lat, 9 miesięcy oraz 18 dni i nie zaliczył mu okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w P. wykonywanej od dnia 25 stycznia 1978 r. do dnia 31 grudnia 2012 r. (jest to oczywisty błąd sądu) jako zatrudnienia wykonywanego w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca w tym przedsiębiorstwie faktycznie wykonywał tylko czynności spawalnicze chociaż formalnie był zatrudniony na stanowiskach: ślusarz-spawacz, mechanik-spawacz. Wnioskodawca był jedynym spawaczem w tym przedsiębiorstwie i korzystał z pomocy ślusarzy, którzy przygotowywali elementy do spawania i asystowali przy nim. Według Sądu Okręgowego z lektury akt osobowych wnioskodawcy należało wyciągnąć wniosek, że podwyższenie stawki godzinowej wynagrodzenia za pracę dla wnioskodawcy wiązało się z dopisaniem do stanowiska „spawacz” innego stanowiska, mianowicie „ślusarz”. Te ustalenia sąd pierwszej instancji poczynił na podstawie dowodów z zeznań świadków: A. K. K. P. i Z. O. oceniając te dowody za wiarygodne. W zeznaniach tych znajdują potwierdzenie i oparcie także zeznania wnioskodawcy, które, z tej racji, Sąd Okręgowy także obdarzył przymiotem wiarygodności. Wprawdzie świadek A. K. zeznał, że gdy była taka potrzeba to wnioskodawca wymontowywał uszkodzoną część a następnie wstawiał nową, ale w ocenie sądu taka czynność mieściła się w określeniu „prace przy spawaniu”. Sąd Okręgowy zgodził się z zarzutami organu rentowego, że w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawionego dla wnioskodawcy przez jego pracodawcę wpisanie stanowiska pracy „spawacz” nastąpiło niezgodnie z przepisami resortowymi ale fakt ten nie przeszkadzał sądowi w poczynieniu ustaleń faktycznych niezbędnych dla rozstrzygnięcia o roszczeniu wnioskodawcy, tych mianowicie, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę spawacza.

W tej sytuacji, według sądu pierwszej instancji, wnioskodawca spełnił wszystkie ustawowe przesłanki swojego prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym i dlatego należało zmienić kontrolowaną decyzję pozwanego przez ustalenie ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany organ rentowy wnosząc o jego zmianę przez oddalenie odwołania wnioskodawcy.

Skarżący zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie

przepisu art. 184 ust.1 pkt.1 i art. 32 ust.1 i ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – dalej podawanej jako ustawa o FUS – wskutek czego nastąpiło ustalenie prawa do emerytury osobie nie spełniającej przesłanki posiadania 15 lat pracy wykonywanej w szczególnych warunkach,

- sprzeczność ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnienie w szczególnych warunkach na stanowisku spawacza przez okres wynoszący ponad 15 lat, oraz

- naruszenie prawa procesowego poprzez przekroczenie wyrażonej w art. 233 § 1 kpc zasady swobodnej oceny dowodów.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków A. K. i K. P. oraz z dowodami z dokumentów zawartymi w aktach osobowych wnioskodawcy. Świadczenie ci zeznawali, że wnioskodawca wykonywał także prace ślusarskie i ślusarsko-remontowe na co także wskazują dokumenty istniejące w jego aktach osobowych. Ponadto po rozwiązaniu z wnioskodawcą stosunku pracy jego obowiązki przejął inny pracownik, który wykonywał nie tylko prace spawalnicze. Dlatego ustalenie

Sądu Okręgowego o wykonywaniu przez wnioskodawcę tylko pracy spawacza nie nastąpiło w oparciu o dowody jednoznaczne i przyznanie mu prawa do emerytury nastąpiło z naruszeniem prawa materialnego.

P. M. złożył odpowiedź na apelację w której wnosił o jej oddalenie wskazując w niej, że głównym i rzeczywistym jego zajęciem była praca spawacza. Inne obowiązki wykonywał dorywczo i sporadycznie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje: zaliczenie okresów zatrudnienia jako pracy wykonywanej w warunkach szczególnych wymaga wykazania tych faktów dowodami pewnymi, jednoznacznymi, nie budzącymi wątpliwości (zob. odpowiednio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 r. II UKN 440/97 – LEX 34199). Opierając się na dowodach z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego – bliżej nieokreślonych, oraz na dowodach z zeznań świadków: A. K., K. P. i Z. O. Sąd Okręgowy przyjął, że fakt pracy wnioskodawcy w byłym (...) w P. na stanowisku spawacza przez co najmniej 15 lat został należycie udokumentowany, co z kolei kwestionuje apelujący. Niezbędna jest więc gruntowna analiza materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie aby wypowiedzieć się o zasadności apelacji. Tak więc w części (...) akt osobowych wnioskodawcy (k. 34 akt sprawy) jest zawarta dokumentacja dotycząca zajmowanych przez niego stanowisk pracy. Wynika z niej, że wnioskodawca został zatrudniony w (...) w P. od dnia 25 stycznia 1978 r. na stanowisku spawacza – umowa o pracę – k. 1. Następny jego, tak zwany, angaż to pismo pracodawcy z dnia 23 sierpnia 1978 r. – k. 5, podwyższające mu stawkę wynagrodzenia zasadniczego. Tutaj również stanowisko pracy ubezpieczonego zostało określone jako „spawacz”. Już jednak w piśmie kierownika działu głównego mechanika z dnia 23 czerwca 1979 r. – k. 7a, wydanym w związku z podaniem wnioskodawcy o podwyższenie mu wynagrodzenia za pracę, jest wskazane – k.7a odwr – że wnioskodawca dość często, w ramach swoich obowiązków pracowniczych, wykonuje prace ślusarskie. Od dnia 1 maja 1979 r. pracodawca powierzył ubezpieczonemu – pismo z dnia 23 maja 1979 r. – k. 7, obowiązki ślusarza – spawacza. Już w tym miejscu należy wspomnieć, że P. M. posiadał kwalifikacje do pracy na stanowisku ślusarza bowiem wykonywał zatrudnienie jako ślusarz w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w L. w okresach: od dnia 1 września 1966 r. do dnia 3 kwietnia 1970 r. oraz od dnia 15 października 1970 r. do dnia 29 kwietnia 1972 r. - część A akt osobowych wnioskodawcy, część nie w pełni nienumerowana. Od dnia 1 maja 1979 r. znakomita większość dokumentów zawartych w części (...) akt osobowych wnioskodawcy określa jego stanowisko pracy jako ślusarz-spawacz, ślusarz- mechanik, mechanik – spawacz, a także ślusarz-spawacz, palacz-dozorca. Stanowisko spawacz występuje tylko w nielicznych dokumentach: w części A akt osobowych; jest to skierowanie do pracy wystawione przez Urząd Miasta i Gminy w P. – k. 4 tej części, we wniosku w sprawie zatrudnienia pracownika – k. 2 oraz w kopii fragmentu legitymacji ubezpieczeniowej wnioskodawcy w części dotyczącej zaświadczenia pracodawcy o stosunku pracy. Już jednak w informacji o przeszkoleniu wnioskodawcy w zakresie szkolenia bhp i szkolenia wstępnego jest zaznaczone, że wnioskodawca został przyjęty w charakterze ślusarz-spawacz. W części (...) akt osobowych P. M. na k. 17 jest zakres jego obowiązków w zawodzie spawacza, nie opatrzonej jednak żadną datą, a na k. 26, 27 i 28 tej części inne pisma pracodawcy wskazujące na spawacza jako stanowisko pracy wnioskodawcy. Na k. 28 jest pismo dotyczące ewidencji prac wykonywanych w szczególnych warunkach z którego wynika, że P. M. pracował jako spawacz elektryczny w okresie od dnia 25 stycznia 1978 r. do dnia 31 lipca 1986 r. Z kolei w ocenie jego pracy sporządzonej w dniu 22 czerwca 1984 r. – k. 60 części (...) jako stanowisko pracy ubezpieczonego podane jest „ślusarz – spawacz”. A zatem bazując wyłącznie na dowodach z dokumentów zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy nie można w sposób pewny ustalić, że pracował on w byłym (...) w P. wyłącznie na stanowisku spawacza w całym okresie tego zatrudnienia i nie można też zaakceptować poglądu sądu pierwszej instancji, że podwyższenie wynagrodzenia dla P. M. wiązało się wyłącznie z określeniem formalnym jego stanowiska pracy jako ślusarz- spawacz, mimo faktycznego wykonywania tylko pracy spawacza. Brak jest bowiem ku temu jakichkolwiek dowodów, w szczególności takich z których wynikałoby, że praca spawacza była niżej wynagradzana niż praca ślusarza – spawacza. W tej sytuacji należało dokonać analizy dowodów z zeznań świadków jakie zostały przeprowadzone w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Z zeznań A. K. i K. P. (k. 31 odwr. akt sprawy) w sposób jednoznaczny nie wynika aby wnioskodawca zajmował się wyłącznie czynnościami związanymi ze spawaniem. Wykonywał także prace ślusarskie, jak nie było spawania i przygotowywał także elementy do spawania. Istotną okolicznością jest także ta, że po odejściu wnioskodawcy z pracy jego następca zajmował się nie tylko spawaniem ale także był ślusarzem i mechanikiem. Okoliczność ta koresponduje z zasadami doświadczenia życiowego gdyż w stosunkowo małych zakładach pracy zatrudniających w sumie niewielu pracowników nie było

potrzeby tworzenia wąsko wyspecjalizowanych stanowisk pracy, jak na przykład tylko spawacza, a odwrotnie, istniała potrzeba zatrudniania pracowników o umiejętnościach bardziej uniwersalnych. Także na dowodzie z zeznań świadka Z. O. nie można oprzeć pozytywnego, dla wnioskodawcy, rozstrzygnięcia o jego roszczeniu. Jego zeznania są bowiem sprzeczne z zeznaniami pozostałych świadków i to nie tylko w zakresie czynności pracowniczych wnioskodawcy ale także z faktem takich czynności następcy wnioskodawcy. Poza tym tłumaczenie osoby zajmującej stanowisko dyrektora technicznego i od wielu lat pracującej w byłym (...) w P. w kwestii związanej z prowadzeniem dokumentacji pracowniczej jako ewentualnej mody zakrawa wręcz na nieporozumienie. Stąd uznanie pełnej wiarygodności jego zeznań w zasadniczy sposób narusza reguły wskazane w art. 233 § 1 kpc. Nie można przyjąć, że dokumentacja dotycząca czynności pracowniczych wnioskodawcy była prowadzona przez jego pracodawcę w sposób świadomie wadliwy, bo nie ma racjonalnej motywacji dla takiego wniosku. Jak wspomniano na początku ustalenie prawa do świadczenia musi zostać oparte na dowodach pewnych i jednoznacznych. Wnioskodawca, na którym ciążył obowiązek przedstawienia takich dowodów, z nie wywiązał się z niego w sposób zadowalający.

Dodać należy, że w części A akt osobowych wnioskodawcy znajduje się kopia świadectwa pracy P. M. w Fabryce (...) w L. z którego wynika, że pracował on w tej Fabryce w okresie od dnia 29 czerwca 1972 r. do dnia 31 marca 1975 r. na stanowisku spawacza a także kopia części legitymacji ubezpieczeniowej z której wynika, że na takim samym stanowisku pracował on także w Przedsiębiorstwie (...) w L. od dnia 27 maja 1975 r. do dnia 16 sierpnia 1975 r. Jednak po zsumowaniu tych okresów z czasem pracy ubezpieczonego w (...) w P. w którym dowody z dokumentów istniejące w części (...) akt osobowych, wyżej opisywane, mówią tylko o stanowisku spawacza wnioskodawca nie zbiera limitu, przynajmniej 15 lat pracy, na stanowisku spawacza.

Dlatego zarzuty apelującego należało ocenić jako słuszne co powoduje, że apelacji tej nie można było odmówić słuszności. Jako uzasadniona podlegała ona uwzględnieniu czego konsekwencją musiało być wydania orzeczenie reformatoryjnego dotyczącego zaskarżonego wyroku przez oddalenie odwołania wnioskodawcy.

Z tych zatem względów i z mocy art. 386 § 1 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku.